

WEEKBLAD VAN HET NEDERLANDS SYNDICALISTISCH VAKVERBOND
AANGESLOTEN BIJ DE INTERNATIONALE ARBEIDERS-ASSOCIATIE

DE SYNDICALIST

STAAT EN GEHEIME DIPLOMATIE

J) Indien de regeringen tot de volken de waarheid zouden spreken, zouden zij moeten zeggen: Beste mensen, het stelsel waaronder wij leven berust nu eenmaal op roof, uitbuiting en geweld. We weten wel, dat het met het lot der grote massa's treurig is gesteld, maar ons gaat het goed. Wij weten wel, dat de over-, óver-grote meerderheid van het volk nog niet de zekerheid heeft van een ook maar uiterst bescheiden bestaan en dat voor slechts een handje-vol landgenoten alle weelde en bezit is weggelegd. Maar dat handjevol zijn wij en wij willen het blijven. Wij weten wel, dat wij zoveel mogelijk belastinggeld uit jullie halen om de oorlog te kunnen voorbereiden en wij erkennen, dat wij er niet voor terugdeinzen, jullie oorlog te laten voeren als wij dat voor onze belangen nodig vinden. Maar onze positie, zowel onze rijkdom als onze macht, berust nu eenmaal op het bezit van grondgebied, van mijnen, van koloniën. Anderen hebben daarvan veel meer. Daarom bewapenen wij het volk uit alle macht, zodat het voor ons kan proberen, wat meer te pakken te krijgen. Men noemt ons om die reden aggressief. **Accoord!** Wij zullen aanvallen, als wij de kans schoon zien, want wij hebben maar weinig in vergelijking van de anderen, die ons vóór zijn geweest. En deze anderen zouden moeten zeggen: onze macht en onze winsten zijn de vruchten van de rijke koloniën die wij bezitten, en van de afzetmarkten die wij beheersen. De inlanders werken voor een krans en daar profiteren wij geweldig van. Maar andere staten, andere imperialisten, zouden ons graag uit de koloniën en van de markten verdringen. Daar moeten wij natuurlijk niets van hebben. Wij willen onze oude roef verdedigen. Het kan nodig zijn, dat wij jullie daartoe bij honderdduizenden moeten laten sneuvelen. Voor je achterblijvende vrouwen en kinderen kunnen wij niets doen, maar wij delen oorlogskruisen en frontstrepen uit en zullen vertellen, dat jullie nationale helden zijn.

Maar zo spreken de regeringen **niet**. Zo zouden zij niet kunnen spreken. Het zou al te cynisch zijn en vele gereeders zullen zichzelf niet durven bekenen, dat zó de zaken staan en niet anders. Zij durven de morele verantwoordelijkheid voor hun daden en voor de gevolgen van hun politiek niet te aanvaarden, doch allen schuiven zij die op rekening van de misdaden van de andere partij. En zo leven wij, gelijk wij het de vorige week hebben genoemd, onder de dictatuur der onverantwoordelijkheid.

Waarom is dit toe te schrijven? Het is nu eenmaal zó, dat geen mens ter wereld openlijk de verantwoordelijkheid kan aanvaarden voor de misdadige praktijken, die het stelsel van de staat meebrengt. Deze praktijken vloeien voort uit het wezen van de staat en zijn strijdig met iedere moraal. Hoe men ook moge trachten de staat te idealiseren, hoe

men zich ook moge inspannen om ons te doen geloven, dat de staat zijn oorspronkelijke karakter heeft verloren, de staat is, wat hij altijd was, n.l. roofstaat. Hij is niet de vertegenwoordiger van de maatschappij, hij is niet de organisatie, waarin het volk zich verenigt, hij is een op dwang steunend instrument om de uitbuiting te organiseren en de grote massa eronder te houden ten bate van een kleine groep bezitters en wezenlijke heersers.

Het voornaamste kenmerk van de staat, van iedere staat, zo verklaart prof. Oppenheimer ons, bestaat daarin, dat de staat een **klassenstaat** is, dat wil zeggen „een hiërarchie van boven en onder elkaar gerangschikte lagen of klassen met verschillende rechten en verschillend inkomen". Deze trek is voor het eigenlijke wezen van de staat de belangrijkste en de beslissende. „Lit deze primaire trek alleen kan men inzicht verkrijgen in zijn ontstaan en geaardheid." „De taak der bescherming naar binnen (rechtswezen) en naar buiten (landsverdediging) moet opgevat worden als een secundaire functie, die de heersende klasse op zich genomen heeft om haar bevoorrechte positie, zowel wat macht als inkomsten betreft, te handhaven."

De staat is er niet altijd geweest. Hij is pas ontstaan, toen de mens gebruiksgoederen voortbracht, die door strijd en roef gewonnen konden worden. De primitieve jagersvolken waren staatloos. Maar als de mens vaste woonplaatsen kiest, omdat hij de landbouw gaat beoefenen, bezit krijgt en dus beroofd kan worden, dan ontstaat de staat. De bewegelijke jagersstammen ontnemen de landbouwstammen een deel van hun goederen, zij leggen **belasting** op. Zij waken er voor, dat andere jagersstammen „hun" landbouwstam niet plunderen. Zij „beschermen" hun belastingbetalers en vormen aldus de oudste militaire kaste. Zo is de staat er gekomen, **niet** als de organisatie van de nijvere landbouwers, maar van de rovende jagers. En zo is de huidige staat **niet** de organisatie van de arbeidende bevolking, maar van de heersers, die deze bevolking uitbuiten. Want hoezeer de staat zich in de loop der eeuwen ook ontwikkeld moge hebben, hij heeft zijn eigenlijke karakter nooit verloren en verloochent dat ook nu nog niet.

Er zijn twee middelen om aan de kost te komen, zo zegt prof. Oppenheimer: **werken en stelen**. Een andere manier is er inderdaad niet. Men zou er alleen, zoals Henry George doet, nog het bedelen aan toe kunnen voegen. Werken, dat noemt Oppenheimer het **economische** middel, stelen het **politieke**. **En de organisatie van het politieke middel . . . dat is de staat.** De staat beoogt niet welvaart, doch rijkdom. Welvaart is de beschikking over goederen. Rijkdom is de beschikking over mensen. Welvaart betekent, dat ieder van de nodige levensbehoeften wordt voorzien. Rijkdom kan alleen naast armoede bestaan, waardoor de rijke over de arme kan beschikken.

Als socialisten zeggen wij: laat ons zoveel mogelijk goederen voortbrengen, opdat er genoeg zij voor ieder.

Van kapitalistisch standpunt vraagt men zich af: op welke wijze kunnen de ondernemers geld verdienen? Van dat standpunt gaat ook de staat uit. Ja, zelfs het „Plan van de Arbeid" onzer kwasi-socialisten is op dat standpunt gebaseerd. De staat is door en door kapitalistisch. Alle maatregelen, welke de staat neemt, zijn kapitalistisch of tasten althans zijn kapitalistische wezen, zijn klassen-karakter niet aan. De staat is voor het socialisme niet slechts een onbruikbaar instrument, maar iedere socialistische beweging, die zich op de staat baseert en zich de verovering van de staat ten doel stelt, houdt daarmee in wezen op, socialistisch te zijn.

Er zijn twee middelen om aan de kost te komen: arbeiden of stelen. Dat wil zeggen: zelf voortbrengen door te werken of een ander te laten werken en het hem af te nemen. Dit betekent roof. En die roof te organiseren is het doel en de wezenlijke taak van de staat. Dat is een misdadig doel, het is immoreel. Het is dus helemaal niet te verwonderen, dat staatslieden tot allerlei daden en praktijken moeten overgaan, waarvoor geen behoorlijk mens en geen fatsoenlijk man de verantwoordelijkheid kan aanvaarden. Zij doen dit ook niet. Als schooljongens verschuilen zij zich achter het „argument", dat de andere regeringen hetzelfde doen en . . . dat deze zijn begonnen.

Het ware karakter van de staat willen wij ditmaal demonstreren met enkele mededelingen over de geheime diplomatie. Een aantal jaren geleden is over dit onderwerp door Mr. J. J. van Bolhuis een

boekje gepubliceerd, waaraan wij een aantal uitspraken willen ontleenen, die aan duidelijkheid niets te wensen overlaten.

Charles Calvo, die een boek heeft geschreven over het internationale recht in theorie en praktijk, verklaart, dat de italiaanse diplomatie in de middeleeuwen veelal de kunst was om te veinzen onder het masker der conventionele vormen.

De diplomaat Sir Henry Wotton zei: Een ambassadeur is een handige kerel, die naar het buitenland wordt gezonden om er voor zijn vaderland te liegen.

Wiquefort, die in het laatst der zeventiende eeuw een boek schreef over de gezanten, gaf de raad hen zoal niet als vijanden, dan toch als spionnen te beschouwen.

„Onze landgenoot Marselaar" - zo schrijft Mr. Van Bolhuis - „achtte omstreeks diezelfde tijd voor diplomaten het liegen alleszins oorbaar en de bisschop Germonius, die zelf voor Savoye gezantendiensten verricht heeft, was dezelfde mening toegedaan.

Bayle schreef in zijn Dictionnaire: Een van de voornaamste artikelen van de catechismus van de ambassadeur, welke godsdienst hij ook moge belijden, is het bedenken van vervalsingen en deze in gezelschappen te verbreiden. De diplomaat Callières noemde een gezant „een fatsoenlijk spion", wiens taak het is hofgeheimen te ontdekken, waarbij hij voor omkoping niet behoeft terug te schrikken. „Hij vervult zijn taak slecht, als hij niet de nodige uitgaven weet te doen om degenen voor zich te winnen, die hem kunnen inlichten.

Frederik de Grote achtte het een beproefd middel, dronkenschap te huichelen. De gefingeerde dronkemanspraak zou dan voor waarheid worden aangenomen.

De engelse schrijver Hayward spreekt van de immoraliteit, welke de geheime diplomatie inhoudt, een „immoraliteit, die in het nationale leven niet zou worden geduld" en die „de wilden zouden ver afschuwden".

GRIJPVINGERS

Voor twee weken gaf een amsterdams kameraad een nabetrachting over de staking aldaar. En aangezien ik mijn taak ben begonnen met de staking te Delfzijl, kan ik ook best weer voor een keer, in dit bedrijf terug stappen.

Delfzijl is nu geen derderangs havenplaats meer, het staat nu, na de winterstagnatie, op no. 1. Grijpvingers, zeg ik, hebben alle mensen, maar daar hoort eigenlijk een goed stel hersens bij. Niet om te grijpen, maar om te **begrijpen**. Als wij nu aannemen, dat Multatuli gelijk had met zijn „alles is in alles", dan hebben we precies wat we krijgen konden. Naar we met onze hersenen begrijpen konden, hebben we met onze vingers gegrepen. Het beroerdste is echter, dat de grijpvingers overheersen en het begrijpen tegenhouden. Laat ons dat nu even in nabeschuiving voor ogen houden.

Onze haven is niet, als te Rotterdam of Amsterdam, in gemeentelijke, maar in provinciale exploitatie. En onze burgermoraal is zodanig, dat alles wordt gedaan voor het „algemeen belang". Het algemeen belang is dan de haven. En om nog 'n ietsje verder door te trekken: ons land, Nederland.

In onze haven worden dus de belangen van Nederland behartigd. Jullie moet het nu zelf weten, maar ik gebruik zulke dingen met 'n korreltje zout.

Een grappig kereltje uit Wagenborgen zei eens tegen de doodgraver bij mij in de buurt: „Je hebt daar allerlei soorten vogels in de bomen en de een tippelt en de ander wipt over de grond, waarom doen ze dat?"

„Weet ik niet", zei de doodgraver.

„Dat doen ze om vooruit te komen", zei de Wagenborger.

Zo doen ook de provinciale ambtenaren - - om vooruit te komen. Daarom hebben zij zich met zaken bemoeid, die hun feitelijk niet aangingen. Het laden en lossen van schepen is een economisch bedrijf en wordt uitgeoefend door een stuwadoorsmaatschappij en groepen van arbeiders. De ambtenarij, die in gevallen van strijd zich in zo'n bedrijf dringt, doet dat om zodoende hoger in rang of aan meer loon te komen. Om vooruit te komen dus, om iets te grijpen. De Amsterdammers en Rotterdammers, die ook voor de belangen van Nederland vechten en hier door de straten tippelen en wippen, doen dit ook om vooruit te komen. En

Het boekje van de heer Van Bolhuis spreekt van de eerste tot de laatste bladzijde van de smerige rol der diplomatie. Ook in Nederland wordt het volk buiten de zaken gehouden, die zijn levensbelangen raken, doch slechts aan enkelen bekend zijn. Als men dit boekje slechts heeft gelezen, begrijpt men, waarom tijdens de wereldoorlog zo luide de eis van afschaffing der geheime diplomatie heeft weerklonken. Zij is echter **niet** afschaffing. Men kan ze niet afschaffen zonder de staat af te schaffen. De onzedelijke diplomatie is de normale omgangsvorm der staten. In het verkeer der volken, hetzij terwille van wetenschap, sport of toerisme, gelden **andere** normen!

De geheime diplomatie, evenals het militarisme en de spionage, onthullen ons het ware karakter der staten. De democraten maken zichzelf wijs en pogen het ons te doen, dat de staat, o.a. dank zij algemeen kiesrecht, zijn oorspronkelijke karakter zou hebben verloren. Terecht heeft kam. Reyndorp er onlangs op gewezen, hoe onnozel deze opvatting is in een tijd, waarin de staten steeds meer een totalitair karakter aannemen, aan steeds erger en omvangrijker misdaden schuldig staan en tot voortdurend afschuwelijker oorlogen leiden!

Door haar solidariteit met de staat hebben de partijen de arbeidersbeweging veelal aangetast met het vergif van de „hogere politiek" en der leugenachtige diplomatie. Wie de staatsgedachte en de methodes van de staat aanvaardt, vervalt onvermijdelijk tot zijn misdadige praktijken. **Rusland** is daarvan een recent voorbeeld.

De staat is de organisatie van de **uitbuiting**. De syndicalisten verwerpen de staat, omdat zij de uitbuiting verwerpen. Zij stellen tegenover de staat de zelforganisatie der maatschappij op de grondslag van de **Arbeid**.

(Hiërarchie: heerschappij, eigenlijk: priester-heerschappij; primair: van de eerste orde; secundair: van de tweede orde, van ondergeschikte, toekomstige betekenis.)

Lectuur: De Staat, door Franz Oppenheimer; uitgave Erven J. Bijleveld, Utrecht 1932; Geheime Diplomatie, door Mr. J. J. van Bolhuis, uitgave „Elsevier", 1922.)

PROTEST TEGEN ARREST

In het Huis van Bewaring te 's-Gravenhage zitten gevangen: mevrouw C. Burgerjon, N. Schaft en W. P. de Vries. — Dat zij de wet hebben overtreden, staat allerminst vast. — De beide eersten zitten wegens verspreiding van een manifest, waarin militairen NIET worden aangespoord tot ongehoorzaamheid. — Waarom wordt de uitspraak van de rechter niet afgevoerd? — Zo pas heeft men zich nog met Jo de Haas in de vingers gesneden. — Die was 2½ maand van zijn vrijheid beroofd zonder dat hij de wet had overtreden. — Wat blijft er zo over van de vrijheid van spreken en van drukpers „behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de wet"? — De bedoeling is duidelijk! — Ieder die anti-militaristische lectuur verspreid moet maar weten, dat hij in de gevangenis komt of althans komen kan, ook al is die lectuur volstrekt niet opruiend. — Men wil er bij voorbaat de schrik in brengen. — Openbare vergaderingen mogen de anti-militaristen niet meer houden. — Het militarisme, dat Europa te gronde richt, mag niet bestreden worden. — Van de nederlandse „democraten" is niets meer te verwachten. — Zij stellen ieder, die niet tot hun kliek behoort, buiten de wet. — Er is geen andere weg dan een direct beroep op het volk, op de openbare mening, die in diepste wezen het militarisme verfoeit en vervloekt. — Waarom stichten de anti-militaristen geen comités van actie, teneinde het nederlandse volk op de hoogte te stellen? — Hoevelen in Nederland zouden het weten, dat iemand die op een vergadering sprak zonder de wet te overtreden, op last van het administratieve gezag twee en een halve maand van zijn vrijheid werd beroofd tot hij door de rechtbank werd bevrijd? — Nederland is nog niet fascistisch. — Maar wij moeten oppassen, dat het niet steeds meer fascistisch wordt. — Ligt hier geen vruchtbare taak voor de IAMV?

als een langhals aan een schip, kramt men, zonder iets te begrijpen, zich vast. En als we de zaak eens van boven naar beneden en van beneden naar boven beschouwen, dan kramt ieder zich ergens aan vast, maar niet één vertrouwt de ander. De vingers staan bij allen op grijpen.

Een viertal organisaties is hier nu die contributie laten halen en steun uitkeren. De syndicalistische federatie is hier nog niet geweest, om te grijpen. Laat ze maar niet forceren, er moet eerst iets groeien, er moet eerst begrepen worden. Als er behoefte is, wordt er vanzelf om gevraagd.

Met de staking werd de moderne bond eis. Het liep storm. Men dacht iets te grijpen. Maar niets begrepen. Er is nu reeds weer verdeeldheid. Twee honderd leden brengen zoveel contributie in. Daar wordt winst op gemaakt, daar is wat op te grijpen. Veertig miljoen reeds in kas — neen, belegd. Maar wat heb ik de vorige week gezegd? De regering gebruikt de spaarpotjes. Wat hebben we in Duitsland gezien? Moeten enige bestuurders met een deel, wat nog los te krijgen is, naar Amerika uitwijken? Daar zijn al een hele rits kapitalisten heen gegaan. Maar hier, hier bij 't werk, staat de moderne bond nu vooraan. Er is sprake van geweest, dat de moderne er twee en een half procent loonsverhoging uit zou halen. Dat is belachelijk en in geen verhouding met de prijzenregeling.

Ik weet het beter. Wil de moderne bond populair worden, dan moet ze de verloren 50 pct. op houtboten terughalen. Het NAS. was zo goedig en gaf toe. De Russen en de redersvereniging „Baltic“ „eisten“ het. En voor die goedigheid, voor die toegankelijkheid kreeg het NAS. een trap in de nek. En als de modernen nu niet optreden, krijgen ze straks een nog betere klap.

En elke argumentatie van de stuwadoorsmaatschappij is nu weggefallen. De Baltic bestaat niet meer en de Russen zijn dood. Russische schepen zijn van de baan. En Rotterdam bestaat ook niet meer. Er is dus helemaal geen reden voor de S.M. om die 50 pct. in te houden. De boten van het vorige seizoen waren tot dusver nog altijd aan het lossen en voor het nieuwe seizoen, schreef men onlangs uit Rotterdam in het Alg. Handelsblad, staat Delfzijl f 20.— per stander lager in de markt. Met geen enkel middel zullen de patroons het nachtwerken zonder verhoging goedpraten. En voor de moderne bond is het een prachtig middel om ten hemel te stijgen.

Zó moet het begripen voor het grijpen komen, dan kan er van Neerland's welvaart nog iets terecht komen. En als de moderne arbeiders hun hersens in verking brengen, dan krijgen de leiders ook wel een beetje kriewelarij in het hoofd. En dan slaat er ook gauw een ietsje over op cargadoors, stuwadoors en provinciale ambtenaren.

Die grijpvingers moeten een beetje op de rug, de eenheid moet komen door be-grijpen, maar kan nooit komen door grijpen.

Eenheid en lust bij de arbeid, dan werken wij voor het algemeen, voor Nederland! R. T.

HET GEKKENHUIS

In een krankzinniggesticht in Ontario (Canada) bestaat één van de taken van de patiënten hierin, dat zij een stapel zware stenen van het ene einde van het terrein, waar zij worden bezig gehouden, moeten overbrengen naar het andere einde. Als de stapel is overgebracht, krijgen diezelfde patiënten opdracht dezelfde stenen terug te sjouwen. Wanneer een van de patiënten wil weten, waarom zij zo moeten zwoegen aan dit schijnbaar nutteloze werk, oordeelt de dokter, dat hij op weg is naar beterschap, en wordt hij geplaatst bij de groep, die wat minder geestesziek is. Ondertusschen zijn, ver verwijderd van de muren van enig gesticht, een 50.000 Canadezen bezig een metaal uit de grond te graven, dat men goud noemt, ook al weten zij dikkels goed, dat het bijna allemaal weer onmiddellijk onder de grond zal worden gestopt. — VOLKSWELVAART.

DE BETEKENIS VAN RUDOLF ROCKERS LEVENSWERK ¹⁾

(Slot)

„De geest van een tijd wordt niet vastgelegd in de dode letter van zijn wetten, maar in de levende daden der mensen, die hem eerst haar stempel opdrucken.“ (Rudolf Rocker „Nationalisme en Cultuur“, bladz. 455.)

Zijn hier door mij besproken levenswerk „Nationalisme en Cultuur“ heeft Rudolf Rocker opgedragen: „aan zijn vrouw, vriendin en kameraad in al deze jaren van strijd voor vrijheid en sociale rechtvaardigheid - n. Milly Witcop Rocker.“ Ik wil er thans toe overgaan, om de grote betekenis die dit boek voor de wetenschappelijke bevestiging en uitbouw van de beginselen en tactiek van het sociaal-anarchisme heeft, nóg duidelijker te doen uitkomen. Het is hiervoor echter noodzakelijk, dat ik natuurlijk wel beknopt en overzichtelijk, maar toch niet te onvolledig de voornaamste vraagstukken naar voren breng, die achtereenvolgens in het boek worden behandeld.

Men moet nu echter niet denken, dat ik hier de zo belangrijke tekst van Rocker woordelijk ga volgen, of een grote massa citaten ga overnemen. Want een zodanige publicistische gulheid bij de beoordeling van boeken, heeft helaas maar al te vaak zeer nadelige gevolgen, zowel voor de schrijvers als voor de uitgevers. Immers, helaas maar al te veel mensen verbeelden zich, dat zij boeken waarvan zij veel citaten hebben gelezen, reeds voldoende kennen, en ze dus niet zelf behoeven te lezen en nog veel minder te kopen.

Bij een boek als dat van Rocker, waarin het meest actuele onderwerp van onze tijd wordt behandeld, en dat door zijn gehele inhoud van fundamentele betekenis is voor de kennis en de verspreiding onzer libertair-socialistische beginselen, mag zoiets natuurlijk in 't geheel niet gebeuren. Ter gunstige onderscheiding van de talloze „leerboeken van het gezag“, die in dit tijdperk van reactionaire zelfverdediging van het kapitalisme en de staat, gehuld in 't kleed van het afgeleefde kerkelijke christendom, het fascisme, of het gezagssocialisme, voortdurend aanslagen trachten te doen op onze geestelijke gezondheid en onafhankelijkheid, heb ik het boek van Rocker „een leerboek der vrijheid“

¹⁾ Rudolf Rocker: „Nationalisme en Cultuur“, Vertaling van Jeanne de Jong. Uitgever VAD., Amsterdam, Postbus C. 320, en NSV., J. de Moorstraat 171, Amsterdam W., 1939.

KRONIEK

OVER U, DOCH ZONDER U

De belangrijkste gebeurtenis van deze week was de samenkomst van twee dictatoren, Hitler en Mussolini, op Maandagochtend 18 Maart op het station aan de Brenner. Het lot van de wereld, het lot der volken werd er bediscussied. De pers zorgt er dan ook voor, dat de volken nauwkeurig worden voorgelicht. Luister maar!

De trein van Mussolini kwam precies 43 minuten eerder aan dan die van Hitler. Er lag een meter sneeuw. Het station ligt 1372 meter boven de zeespiegel. Twee minuten na aankomst van Hitler begonnen de besprekingen. Hitler en Mussolini namen plaats in het salonrijtuig van de laatste. Ciano en Von Ribbentrop stapten in een andere wagen van dezelfde trein. Hitler en Mussolini trokken hun uniformjassen uit. Toen deed Mussolini in eigen persoon de gordijntjes dicht. Achter die gordijntjes werd daarop 2½ uur gesmoesd.

Ziezo, nu weten de volken genoeg. Wat gaat hun de rest ook aan? Als er gesneuveld moet worden, krijgen zij wel een boodschap. In Italië, als in heel Europa, staan zij er op te wachten. Maar Mussolini zelf weet nog niet, aan welke kant hij moet wezen. Omtrent hetgeen besproken is mogen de journalisten gissingen maken. Dat doen ze ook. En in de trein kunnen de onwetenden er dan geheimzinnig en gewichtig over bomen.

Het Volk van Dinsdagochtend weet een program van elf punten af te drukken, die Hitlers vredesvoorwaarden zouden uitmaken. Sumner Welles zou die onaannemelijk verklaard hebben. Mussolini zou dit van Sumner Welles gehoord hebben en Mussolini zou daarop gepoogd hebben, Hitler tot concessies te bewegen. In de kringen van het Vaticaan zou men de Brenner conferentie beschouwen als een dramatische poging van Sumner Welles om Hitler terug te houden van zijn dreigende „grote offensief“. Vandaar zou dit vredesoffensief zijn geopend.

Volgens de berlijnse correspondent van de NRCT. zou er tussen Duitsland, Italië en Rusland reeds een hoge mate van overeenstemming bestaan. „Dit zou als een bevestiging kunnen worden beschouwd van de hypothese, dat alles draait om het duitse plan met betrekking tot Zuid-Oost-Europa.

Zou, zou, zou..... Men kan nog tientallen andere kranten nemen, die in de zou-zoustijl even uiteenlopende veronderstellingen publiceren als de ook niet bepaald overeenstemmende gissingen van de NRCT. en Volk. De laatste, die uit de kringen van het Vaticaan afkomstig heetten te zijn, werden trouwens de volgende dag prompt tegengesproken, ook door het Vaticaan.

Zou het geen tijd worden, dat de arbeiders door middel van hun economische strijd er een einde aan maken, dat zij te gronde worden gericht en uitgeroofd voor dingen, waar zij zorgvuldig buiten worden gehouden? Al weten zij dan, dat Mussolini 1372 meter boven de zeespiegel en twee minuten na aankomst van Hitler zijn jas uit en de gordijntjes dicht trok?

FINLAND EN „COMMUNISME“

Wij zullen onze lezers niet lastig vallen met grote citaten uit Het Volksdagblad of enig ander vanuit Moskou geredigeerd „volks“blad, om op inconsequentie te wijzen. Wij hebben het al meer gezegd: er zijn geen consequenter lieden dan de marxistisch-leninistisch-stalinistisch-molotovistische communisten. Hun communistische geloof wat zich samen in één leuze: Wat Stalin doet is altijd goed. En daaraan houden zij zich, al zou de wereld erom moeten vergaan.

De strijd in Finland gold slechts de witte bandieten,

waarvan het finse volk bevrijd moest worden. Rusland zou geen duimbreed grondgebied van Finland annexeren, doch de macht in handen brengen van de volksregering, de ware vertegenwoordiger van de finse arbeiders en boeren. Nu echter lezen wij van de eisen, die de Stalin-Unie als staat voor eigen veiligheid heeft gesteld. „Een zelfstandige beweging der massa's in de grote centra van Finland is uitgebleven.“ Toch is er geen strijd gevoerd tegen het finse volk. Nu juichen de stalinisten, omdat Rusland tenminste twee maal zoveel van Finland heeft ingepalmd als het aanvankelijk had geëist. Rusland kon niet anders, zo lezen wij vandaag: Engeland en Frankrijk wilden Finland gebruiken voor een aanval op Rusland. Engeland en Frankrijk hebben Finland verraderlijk in de steek gelaten, zo heet het een dag later.

Intussen heeft Daladier verklaard, dat de Opperste Oorlogsraad (Engeland en Frankrijk) op 3 Februari besloten had, Finland te hulp te komen. Drie weken later stonden 50.000 franse jongens¹⁾ klaar om te vertrekken, de schepen die hen vervoeren moesten, lagen gereed. Neen lezer, lees hier niet overheen: De oorlogsraad van twee democratische staten had besloten, dat 50.000 jonge Fransen beschikbaar zouden worden gesteld om in Finland zo nodig te sneuvelen. Men had er hún niet naar gevraagd! Waarom is het niet doorgestaan? Ook hier is het gissen, precies als bij Mussolini en Hitler. Wie ze dichtgeschoven heeft, is ons niet verteld, maar dicht varen ook de „democratische“ gordijntjes. Het plan der hulp is niet doorgestaan, want Finland zou om de hulp hebben moeten vragen en heeft dit nagelaten. Waarom? De een meent omdat heel Finland dan één slagveld geworden zou zijn; een ander dat Noorwegen en Zweden zich met geweld tegen de doortocht van de hulpverleners verzet zouden hebben, v.aardoor Finland de tweede hulp zou hebben verloren; een derde dat Zweden en Noorwegen zich niet verzet zouden hebben tegen doortocht, maar dat Duitsland hun dan de oorlog zou hebben aangedaan, zodat Finland ook dan de tweede hulp zou moeten hebben missen. Maar het zijn alles slechts gissingen. Niemand buiten een handjevol machthebbers weet het ware. Intussen bewijst het geval Finland opnieuw, hoe bruut geweld en brute macht de verhoudingen tussen de staten bepalen en niets anders.

De sociaal-democraten buiten de jammerlijke houding der stalinisten en hun karakterloze tegen-spraken gretig uit. Zij slaan er politieke munt en straks stemmenwinst uit. Bovendien hebben zij het hard nodig om de aandacht af te leiden van hun eigen karakterloze oranje- en burgerwachtliedje. Hun tempo is langzamer, maar minder beginselloos zijn zij niet.

Voor ons staat de zaak anders. Wij hebben geen partijwinst te slaan uit de verachtelijke houding van anderen. Maar wij moeten ze signaleren om te doen zien, hoe de partijdiscipline en het fanatiek-kerkse partijgeloof de discipelen ertoe brengen om met uitschakeling van alle eigen oordeel en gezond verstand alles te slikken wat hun van bovenaf wordt voorgezet. Dezelfde CPN., die enkele jaren geleden alleen nog maar „anti-fascistisch“ was, oriënteert zich nu met Moskou steeds meer naar het nationaal-„socialisme“. In Het Volksdagblad verschijnt geen onvertogen woord meer tegen de nazi's. Thälmann is vergeten. En het „Wereld Vrouwen Comité tegen Oorlog en Fascisme“ is omgedoopt in de „Vrouwenvoortbeweging tegen de Oorlog“. Een gezonde arbeidersbeweging moet los staan van staat en partij, het vrije, zelfstandige oordeel en het kritische gezonde verstand in ere houden, zonder daarom in het uiterste van onverdraagzaamheid door Prinzipienreiterie te vervallen, waardoor de libertaire beweging zo verzwakt is.

¹⁾ Uit mededelingen van Chamberlain is gebleken, dat ook Engeland 50.000 soldaten zou „leveren“.

CRITISCHE NOTITIES

SOCIALISTISCHE KUNST?

(Ingezonden)

Gaarne had ik gezien dat J. R. mij een paar voorbeelden van Socialistische Kunst had aangewezen. Dat had de gedachte wisseling vruchtbaar kunnen maken.

Nu zijn we daarmee op dood spoor gekomen. Ik ken geen Socialistische Kunst. En nu is het mij onmogelijk, iets te bestrijden, wat voor mij niet bestaat. Het wil mij voorkomen dat J. R. te veel waarde hecht aan het „onderwerp“ dat de kunstenaar zich heeft uitgekozen.

Wat hij (de kunstenaar) zich daarbij laat leiden door zijn gevoel, is aanvaardbaar; de vraag is echter wat maakt hij er van. V. G.

De heer V. G. KENT geen socialistische kunst, hij HERKENT haar niet, na kennis genomen te hebben van mijn uiteenzetting, hij ERKENT de socialistische kunst dus niet. Dit is erg jammer, want nu is elke verdere discussie vruchteloos.

V. G. heeft ongelijk, wanneer hij meent, dat ik te veel waarde hecht aan het thema. Dit is toch niet waar, uit mijn vorige beschouwing is dit niet op te maken.

Inderdaad gaat het er om: „Wat maakt de kunstenaar van zijn onderwerp?“ Vandaar het werk van kunstenaars als Henriette Roland Holst, Gorter, Van Collem, Frans Mase-reel, Käthe Kollwitz en heel veel anderen, dit werk werd geïnspireerd door vurige liefde voor het socialistisch ideaal en mag dus zonder bezwaar onder de socialistische kunst gerekend worden.

De heer V. G. zal dit vermoedelijk niet inzien, omdat hij anders is ingesteld. Vandaar, dat wij langs elkaar heen redeneren: om te kunnen disputeren, moet men het met elkander eens zijn. J. R.

REACTIE IN NEDERLAND

In de zitting van de Eerste Kamer op 14 Maart heeft de minister van Justitie medegedeeld, dat hij in een tijd als deze nodig heeft interneringsbevoegdheid om tegen personen te kunnen optreden, die in wezen landsgevaarlijk zijn, maar tegen wie de overheid zich op andere wijze niet beschermen kan. Hij behoeft niet direct zijn toevlucht te nemen tot afkondiging van de staat van beleg over het gehele land, maar zo door bijzondere bevoegdheden de verschijning van bepaalde bladen geheel onmogelijk kunnen maken. Een voorstel hoopt hij bij het parlement in te dienen. Tegen een verschijningsverbod van dagbladen, dat zijn voorganger Goseling wilde invoeren, heeft hij echter bezwaar.

Dit voornemen der regering betekent niet anders dan de invoering van „exorbitante rechten“, zoals die reeds in Indonesië bestaan, ook in Nederland zelf. De regering kan dan ieder van zijn vrijheid beroven, die zij wenst, zonder vorm van proces, zonder mogelijkheid van verzet daartegen, zonder dat zij een reden behoeft op te geven. Het betekent wederom een zeer gevaarlijke stap in de richting van het fascisme. En kranten kunnen naar willekeur verboden worden, ook al overtreden zij in geen enkel opzicht de wet. Zullen de democraten ook dit alles slikken? Wanneer komt de Nederlandse arbeidersklasse tegen dit alles in verzet? Spoediger dan zij denkt zal zij ervaren, alle rechten te hebben verloren en machteloos te zijn uitgeleverd aan reactie en steeds feller uitbuiting.

DE SAC. EN DE STALINISTEN

Op dezelfde dag als ook het NSV. in congres bijeen zal zijn, n.l. op 7 April a.s., zal het Centrale Comité van onze tweede zusterorganisatie, de SAC., haar jaarvergadering houden en daar o.a. het standpunt bespreken, dat de SAC. heeft in te nemen ten aanzien van het toetreden van stalinisten tot haar organisaties.

Het bestuur van de SAC. heeft over deze zaak een circulaire aan de plaatselijke arbeidssecretariaten gezonden, die wij vonden afgedrukt in Arbetaren. In die circulaire wordt er op gewezen, dat het slui-

theorie van menselijke zelfbevrijding, die zozeer in overeenstemming is met de werkelijkheid van het individuele en sociale leven, dat wij haar waarheid schier ieder ogenblik ervaren. En als wij dit beginsel van werkelijke vrijheid en gerechtigheid vrijwillig of gedwongen verloochenen, dan is dit de grootste zelfmiskening, en dalen wij noodzakelijk af tot een lager menselijk cultuur-niveau.

Want omdat het sociaal-anarchisme de meest consequente en radicaalste richting van het moderne revolutionaire socialisme is, heeft het vooral behoefte aan een voortdurende herziening en vernieuwing van zijn theorie en tactiek, overeenkomstig de vooruitgang van de wetenschap en der filosofie. Men zou dan ook het libertaire socialisme het beste kunnen karakteriseren, als het voortdurende radicale en revolutionaire revisionisme van de moderne socialistische idee en beweging.

Reeds vanaf zijn eerste ontstaan in Engeland aan het einde der 18e en het begin der 19e eeuw, heeft het sociaal-anarchisme, belichaamd in zijn eerste wetenschappelijke vertegenwoordigers, William Godwin, Thomas Hodgskin, William Thompson e.a., niet alleen gestreden tegen de economische bevoorrechtiging en politieke heerschappij der bezittende klasse. Maar deze libertaire socialisten hebben evenzeer de autoritaire dogma's en nieuw/e vooroordelen van het gezagssocialisme, die het werkelijke socialisme zouden tegenhouden, steeds fel gecritiseerd.

En in de loop van de 19e en de eerste helft der 20e eeuw, hebben onze grote voorgangers van het sociaal-anarchisme, Pierre Joseph Proudhon, Michaël Bakoenin, Elisée Reclus, Peter Kropotkin, Erico Malatesta, Max Nettlau, Gustav Landauer e.a. deze kritisch-revolutionaire arbeid aan de libertaire vernieuwing en verdieping van het socialisme, overeenkomstig de nieuw/ste resultaten der wetenschap en der filosofie, voortgezet. In dezelfde richting en naast deze grote geestelijke voorgangers heeft ook Rudolf Rocker onafgebroken voortgevoerd.

Wij hebben aan zijn groot schrijverstaal o.a. een voortreffelijke levensbeschrijving van Johann Most te danken.²⁾ Dit boek is zo rijk aan historische gegevens, dat het als 't ware een korte cultuur-geschiedenis is van de revolutionaire en libertaire-socialistische arbeidersbeweging in Duitsland en

²⁾ Rudolf Rocker: „Johann Most Das Leben eines Rebellen“, mit Vorwort von Alexander Berkman, Verlag Der Syndikalist“ Berlin 1924.

ten van het pakt tussen de Sovjet-Unie en Hitler-Duitsland, de brutale overval op Polen en Finland en de verdediging van een dergelijk verdrag en een dergelijke geweldspolitiek door de communisten, in vele kringen van de SAC. de vraag heeft doen rijzen, hoe men zich moet stellen tegenover het lidmaatschap van dergelijke lieden van de zweedse syndicalistische beweging. Het vraagstuk is niet zo buitengewoon actueel, daar het aantal communistische leden van de SAC. uiterst gering is. Maar de vraag wordt gesteld en zal een meer actueel karakter kunnen krijgen doordat de reformistische (moderne) organisaties de stalinisten van het lidmaatschap buitensluiten, en deze nu een onderdak in de SAC. zouden kunnen zoeken. Het is te voorzien, dat zij dan zullen pogen van plaatselijke arbeidssecretariaten, waar zij er de kans toe krijgen, een platform te maken voor hun propaganda en werkzaamheid. Het is duidelijk, dat dit niet in overeenstemming is met de belangen van de SAC. De SAC. is verplicht zeer beslist stelling te nemen tegen alle fascistische elementen, óók tegen de zulke, die hun reactionaire oogmerken achter socialistische termen pogen te verbergen. Het bestuur van de SAC. maant de plaatselijke arbeidssecretariaten aan, geen communisten als lid in te schrijven, vóór over deze aangelegenheid een organisatorische beslissing is genomen.

(Zoals wij vroeger in De Syndicalist hebben uiteengezet, bestaat de SAC. niet uit federaties — zoals het NSV. — maar uit plaatselijke, alle leden van de SAC. ter plaatse omvattende organisaties, die wij hierboven plaatselijke arbeidssecretariaten hebben genoemd.)

ENGELAND VOLGT

Onlangs werd uit Londen gemeld:

De politie heeft in Londen tien personen, onder wie drie vrouwen, gearresteerd, die van „obstructie” worden beschuldigd. Het zijn allen leden van de „Peace Pledge Union”. („Vredes-Belofte-Beweging”). Tevens is een man gearresteerd, die in Hyde Park een nationaal-socialistische rede hield. Dit zijn de eerste arrestaties van deze soort, die in Engeland verricht zijn.

DE LEVENSRUIMTE

De verzorging der oorlogsgroeven is, naar het D.N.B. meldt, in het begin van de oorlog in handen genomen door de Duitse weermacht. In het oosten en aan het Westfront zijn bijzondere officieren voor de graven benoemd, wier taak het is de gevallen te identificeren en voor de begraving te zorgen. Alle gevallen worden in bijzondere kerkhoven bijgezet, die aangelegd zijn in een mooie omgeving, ver van het verkeer. Iedere troepen eenheid heeft haar eigen kerkhof. Massagraven worden niet meer aangelegd. Iedere gevallen zal zijn eigen graf hebben. Beeldhouwers en tuinarchitecten zullen de graven verzorgen.

ZO ZIJN ONZE MANIEREN

In Nederland zijn zegels aangeplakt van de volgende inhoud:

Hoe meer Joden, hoe meer welvaart.
Hoe meer Joden, hoe minder corruptie.

Het dagblad van de NSB. schreef:

Het wordt nu toch hoog tijd, dat aan de brutaliteit van de aanhangers van Eenheid door Democratie paal en perk worde gesteld.

De zegels waren aangeplakt door NSB.-ers.

ABONNEES OPGELET

Abonnees worden beleefd verzocht hun abonnementsgeld voor het 2e kwartaal, ingaande 1 April, zo spoedig mogelijk op onze girorekening 119609 te willen storten, ter besparing van werk en portiekosten. Bij voorbaat dankend.

25-30 M. VLEGGAR, Administrateur.

Amerika gedurende de 2e helft der 19e en de eerste jaren der 20e eeuw. Daarna verscheen in 1925 Rockers boek „Hinter Stacheldraht und Gitter”, bevattende zijn oorlogsherinneringen als burgerlijk krijgsgevangene in Engeland, dat ook in het Nederlands is vertaald.⁴⁾ Dan volgt de Duitse vertaling door Rocker van een Engelse roman van de sociaal-philosophische grondlegger van het sociaal-anarchisme in Engeland William Godwin, „Caleb Williams getiteld.”⁵⁾ In deze roman trachtte de schrijver van het grote werk „Political Justice”⁶⁾ de hierin vervatte kritiek op de bestaande eigendoms- en gezagsmaatschappij populair uit te beelden. Het is een zeer vroege voorloper van de moderne realistische roman, vol boeiende situaties en scherpe karakterisering der personen. En tenslotte komt dan in 1936 Rockers groot levenswerk, dat wij thans bespreken over „Nationalisme en Cultuur”.

De grote betekenis van dit boek is volgens mijn opvatting juist gelegen in het feit, dat er het hierboven omschreven revolutionair-critische karakter, hetwelk, zoals wij zagen, vanaf zijn ontstaan het meest wezenlijke kenmerk van het sociaal-anarchisme was, door Rocker eenvoudig praktisch in wordt toegepast op de feiten der historische en tegenwoordige werkelijkheid en daardoor wordt voortgezet en ontwikkeld. Zo ontkent hij b.v. hetgeen juist is gebleken in het historisch materialisme geenzins, maar hij maakt dit ruimer en bouwt het uit door er de sociaal-psychologische factor „de wil tot de macht” mee te verbinden. En vooral bestrijdt hij met grote energie de door Marx aan Hegel ontleende fatalistische dogma's van „de historische noodzakelijkheid” en „de historische roeping”. Want juist deze dogma's hebben zo ontzaglijk veel bijgedragen, om de theoretische en tactische ontaarding van het democratische socialisme te bevorderen en de sociale revolutie onmogelijk te maken.

Uit zijn critisch-revolutionaire standpunt komt het ook voort, dat Rocker in zijn boek zo consequent ieder kerkelijk bijgeloof en alle politieke en sociale

OM TE ONTHOUDEN

In 's-Hertogenbosch stonden op 13 Maart 8 zemiliciëns terecht wegens collectieve dienstweigering. Het feit als zodanig, het niet willen aardappeltassen na 4 uur, is voor ons minder belangrijk. Wat wel van belang is, dat is dat deze jongens voor dit „vergrijp” 3 maanden kregen, en voorts hetgeen de fiscaal in zijn requisitoir opmerkte. Die meneer zei o.a.: „Hoe men de zaak ook ziet, het blijft collectieve dienstweigering en een zware straf zal ongetwijfeld opgelegd dienen te worden. Speciaal omdat men hier met een geval van massapsychologie te doen heeft. Individueel had niet één dezer acht mensen het in zijn hoofd gehaald dienst te weigeren, doch gezamenlijk durfden zij dat wel. Hierin schuilt juist voor de militaire dienst een groot gevaar.” Precies, zeer juist gezien! Men krijgt hier van onverdachte zijde een tip wat er in alle landen gebeuren moet om van het militarisme af te komen. In Nederland zit een 30-tal dienstweigeraars 18 of 30 maanden opgesloten, in Frankrijk krijgen zij vier jaar of meer. En in Frans-Guyana zit nog altijd een makker van de wereldoorlog af. p. h.

ZWITSERLAND

Uit Genève kreeg ik op 17 Maart bericht, dat onze makker Lucien Tronchet (secretaris der bouwvakarbeiders) veroordeeld is tot 8 maanden gevangenisstraf, opgelegd door de militaire rechtbank wegens zijn houding tegen de oedlog. Binnenkort publiceren wij zijn verklaring voor het gerecht en tevens de verdediging van zijn daad door kam. Bertoni. Ook hier zien we het ware aangezicht der democratie. Mooie leuzen „Vrede en Vrijheid”, vrije meningsuiting en meer van dat fraais, maar wee hem die de moed heeft dit in praktijk te brengen. Hem treft de verdienste der Heilige Democratie. p. h.

AMERIKA

Bij het 75-jarig bestaan van het Amerikaanse weekblad The Nation stond in het speciaal herdenkingsnummer een boodschap van Roosevelt, die de redactie gelukwens met haar strijd van driekw/ art eeuw. Hij zeide o.a.: „Overall en altijd — speciaal in de democratie — moeten minderheden het recht hebben zich te doen horen.” Hij herinnert aan de beroemde woorden van Voltaire: „Ik ben het niet eens, met wat gij zegt, maar met mijn leven zal ik uw recht om het te zeggen verdedigen.” Heel mooi gezegd, maar doen! Dat het wel even anders is, kunnen we dagelijks bewijzen, we herinneren slechts aan Sacco en Vanzetti, Mooney en Billings en tientallen andere slachtoffers der democratie. Laten we vooral de duizenden zwarte proleten niet vergeten, die in „Gods eigen land” minder worden behandeld dan vee. Het is met de democratie als een pil van de dokter. Eerst 'n beetje zoet, doch als je 'm doorslikt, als gal zo bitter. p. h.

ENGELAND

Het ministerie van arbeid heeft een schatting gemaakt van de invloed van de militaire dienst en de oorlogsindustrie op de werkloosheid. Men kwam tot de slotsom dat het aantal werklozen moet worden gesteld op 600.000 minder dan in Februari 1939. Dit was het laagste werklozencijfer dat sedert 10 jaar werd genoteerd. Wat 'n zegen brengt toch die medezeggenschap der vakverenigingen aldaar. Voor werk en werklozenzorg was er geen sou, maar nu kan men gelukkig een paar honderdduizend man weer enige tijd aan arbeid helpen, dank zij de vernietigingsindustrie. Tot vervelens toe kunnen we herhalen: zithier de praktijk van hen, die de massa's bedriegen met leuzen als „Niet slopen, maar bouwen”. Nu, ze bouwen dan ook, de ene kruiser na de andere, het ene bombardementsvliegtuig na het andere, tot heil der natie en verdediging der Wallstreet-democratie. p. h.

vooroordelen en hun organisaties bestrijdt, die de vrije ontwikkeling der menselijke cultuur trachten te belemmeren. Dit zijn meestal overblijfselen uit lagere cultuur-perioden, welke door de vooruitgang van de menselijke geest feitelijk geheel overwonnen moesten zijn, maar door de sociaal-psychologische invloed van het traditionalisme zijn blijven voortbestaan. Zelfs de geringste concessies aan deze machten der duisternis, moeten, zoals de geschiedenis van de jongste tijd ons leert, het socialisme doen ontaarden en de cultuur aan de afgrond van de ondergang brengen. In tijdperken daarentegen, waarin de geest van vrijheid en gerechtigheid alom ontwaakt, zoals ons door Rocker vol gloed wordt geschilderd in het voortreffelijke Hoofdstuk IX van het 1e Boek over „Liberale Ideeën in Europa en Amerika”, worden nieuwe geestelijke en sociale waarden voortgebracht, die de gehele menselijke cultuur doen herleven. Het tegenovergestelde is echter het geval in tijdperken van geestelijke en sociale duisternis en onderdrukking, gelijk ons in het even uitmuntende Hoofdstuk XI over „De Duitse Wijsbegeerte en de Staat” worden geschilderd. Want reeds toen werden in Duitsland de geestelijke-reactionaire en autoritaire wapenen gesmeed, die later zouden dienen, om de moderne Duitse cultuur te doen ondergaan in het fascistisch barbarisme.

Reeds in mijn eerste aanbevelende artikel, dat ik in „De Syndicalist” van 15 Juli 1939 aan het boek van Rocker wijdde, heb ik erop gewezen, dat hij volgens mijn opvatting een zeer juiste cultuur-historische waardering heeft voor het humanitaire en vrijheidslievende karakter van het „oorspronkelijke liberalisme”. Dit eerlijk humanitair en libertair beginsel van het liberalisme, toen het nog niet verlochend was, vormde natuurlijk een volstrekte tegenstelling met de ons zo bekende „burgerlijke vrijzinnigheid”, die met alle economische, politieke en geestelijke winden meewaait, wanneer het maar kapitalistische voordelen oplevert. Het „oorspronkelijke liberalisme” daarentegen, zoals het b.v. leefde in de grote Engelse economie en sociale ethicus Adam Smith, de Engelse cultuur-historicus Henry Thomas Buckle en de Engelse sociaal-philosophen John Stuart Mill en Herbert Spencer, verdedigde tegenover de staat de vrijheid en waardigheid van de mens. Terecht wijst Rocker er dan ook op: hoe in een wereld van geestelijke en sociale ellende en onderdrukking het „oorspronkelijke liberalisme” de enige richting was, die voor de vrij-

DE SYNDICALIST

Redactie: Albert de Jong, Haarlem, Tel. 27205.

Administratie: M. Vleggaar, Houtrijkstraat 170¹, Amsterdam C, Postrekening 119609.

Secretaris Geschillencommissie: J. Cassa, Kortenaerstraat 13, Haarlem.

Advertentieprijs: 20 cent per regel; voor aangesloten of sympathiserende organisaties 7½ cent.

Abonnementsprijs: franco p.p. en bij vooruitbetaling f 0.75 per kwartaal.

Colportageprijs: 5 cent.

ADRESSEN NSV.

Secretarissen: Albert de Jong en P. Wiegman.

Kantoor en adres Secretariaat: Plantage Middenlaan 38, Amsterdam C., Tel. 50524.

Penningmeester: Otto Vonk, Joos de Moorstraat 17¹, Amsterdam West; Postrekening 119574.

Brochuredepôthouder: J. Donker, Lindelaan 45, Wormerveer; Postrekening 363772.

Landelijke Jeugdraad: Secretariaat: Plantage Middenlaan 38, Amsterdam C., J. Verel, Buitenhofstraat 38c, Rotterdam W., penningm., Postrekening 324180.

NSV. OFFICIEEL

VERSLAGEN,

mandata- en onkostenkaarten zijn verzonden. Men wordt verzocht geen bestellingen voor jaarverslagen meer te doen. Er komen nog bestellingen binnen, maar dit is nu te laat. Er zijn er geen meer voorradig. NSV.-BESTUUR.

BOUWVAKKEN

AMSTERDAM

Ledenvergadering SBO. op Donderdag 28 Maart a.s., des avonds te acht uur. Plaats bekend. Opkomst gewenst. De Secr.

ENSCHEDÉ

Kas-contrôle. Ondergetekenden verklaren, dat zij kas en boeken van de penningmeester van Juli 1939 tot en met Februari 1940 nagezien en in orde hebben bevonden. H. Bijkerk, W. G. Mom.

KLEDINGBEDRIJF

GRONINGEN

Duurte-bijslagclausule. Evenals in de verschillende branches der kledingindustrie een duurtetoeslag werd verkregen, welke bij het continueren aan de contracten werd toegevoegd, is aan de Groninger Confectiefabrikanten daartoe een voorstel gedaan. Door deze fabrikanten was ook in November van het voorgaande jaar een duurtetoeslag van 5 pct. gegeven, welke na een conferentie met de Federatie van Nederl. Confectiefabrikanten tot stand was gekomen. 15 Maart j.l. eindigde de overeenkomst te Groningen en aan de werkgevers was om een conferentie verzocht, waar aan de orde zou worden gesteld: voortzetting van de CAO. met toevoeging van de duurtetoeslag. De werkgevers verwezen ons, voor wat betreft de duurtetoeslag, naar de Federatie van Confectiefabrikanten, daar het h.i. niet redelijk zou wezen, deze aangelegenheid plaatselijk te regelen en daar reeds met genoemde Federatie een duurtetoeslag was overeengekomen, was alleen op deze wijze een bevredigende regeling te verkrijgen. Het antwoord, dat van deze Federatie werd ont-

vangen, deed bij de besturen het ernstige vermoeden rijzen, dat als op deze weg wordt voortgegaan, het wel eens „het liedje van verlangen” kon worden, en daar weinig voor voelende, werd nogmaals een bespreking met de Groninger Confectiefabrikanten aangevraagd.

Deze bespreking heeft Vrijdag 15 Maart j.l. plaats gehad. De werkgevers handhaafden het standpunt, dat deze duurtetoeslag-regeling nu maar landelijk geregeld moest worden. Groningen was altijd het proefkonijn en de besturen der samenwerkende bonden moesten zich nu maar eens in verbinding stellen met de fabrikanten, die veel minder loon betalen dan in Groningen betaald wordt. Het waren dezelfde argumenten, die v/ij bij iedere conferentie te horen krijgen.

Door de besturen werd tegen het aangevoerde stelling genomen. Vastgesteld werd, dat er enerzijds geen bezwaar bestond om met de Federatie te spreken, maar aangezien dit bestuur wel adviseerend, doch niet bindend op kan treden, vreesden wij met reden, dat het een kapstok zou kunnen worden om de voorstellen aan op te hangen, en dit wensten wij niet. En daar er over het tot stand komen van de CAO. gesproken moet worden, is het logisch, ook de duurtetoeslag-regeling aan de orde te stellen.

Ten slotte werd door de besturen der werknemers voorgesteld, om, als de levensstandaard met 10 pct. gestegen is, met de Federatie van Confectiefabrikanten overleg te plegen; indien deze afwijzend adviseert, opnieuw met de Groninger Confectiefabrikanten te vergaderen en bij geen eenstemmigheid een scheidsrechter uitspraak te laten doen. De werkgevers zegden toe, dit punt, evenals drie andere, in eigen kring te zullen bespreken, en in de loop van deze week de beslissing aan ons kenbaar te maken. Zolang de onderhandelingen duren loopt het contract ongewijzigd door. De besturen der werknemers drongen op een spoedige beslissing aan, aangezien er met de leden der organisaties vergaderd moet worden. Otto Vonk, Secr.

METAAL-NIJVERHEID

LANDELIJKE FEDERATIE

In de afgelopen week zijn weer twee onmisbare artikelen aanmerkelijk in prijs gestegen. Voor brood en koffie, beide tot de dagelijkse benodigdheden van de arbeidersgezinnen behorende artikelen, moet weer idem zoveel meer worden betaald. In werkelijkheid is het loon dus alweer met hetzelfde bedrag per week verlaagd. In diezelfde week werd het verslag van Wilton Feyenoord gepubliceerd, waaruit blijkt dat er meer dan 3 miljoen winst is gemaakt, waarvan ruim anderhalf miljoen onder de aandeelhouders zal worden verdeeld. Niemand kan de arbeiders in Rotterdam dus nog langer wijs maken dat er niet meer duurtetoeslag dan 2 pct. gegeven zou kunnen worden. Bevezen is thans, dat de metaalbaronnen niet meer willen geven. Deze onwilligen kunnen alleen gedwongen worden, indien de arbeiders zelf hiertoe de handen ineen slaan. Niet langer gewacht, maar allen hiervoor aan het werk.

In ons volgend nummer hopen wij uitvoerig op deze kwestie terug te komen. Bestelst dus extra nummers voor doelmatige verspreiding. Werkt met ons blad; werf leden voor onze Federatie.

Afdelingssecretarissen die nog geen bericht over onze circulaire stuurden, verzoeken wij zulks als-nog spoedig te doen.

Op Zaterdag 23 Maart plakken wij de zegel op het 12e vakje van ons boekje. Betaal steeds op tijd het juiste bedrag aan contributie en ge kunt er ook op rekenen dat uw rechten gewaarborgd zijn.

Nagezien en in orde bevonden. Ondergetekenden verklaren boeken en bescheiden van de penning-

heid en waarde van de menselijke persoonlijkheid opkwam. Hoeveel hoger stonden de vertegenwoordigers van het „oorspronkelijke” liberalisme, dan de demagogen van het moderne democratische socialisme, die al meer afdaalen tot hetzelfde niveau, als de beginselverloochenaars van het „burgerlijke” liberalisme!

Op deze humanitaire en libertaire beginselen van het „oorspronkelijke” liberalisme voortbouwend, heeft nu de eminente Duitse socioloog Franz Oppenheimer, zijn leer van het „liberale socialisme” grondvest. Ook de bekende sociaal-econom Theodor Hetzka, is door zijn belangrijkste wetenschappelijke werken een der wegbereiders van het liberale socialisme geweest. En als bewijs voor de geestverwantschap met ons, is het ook interessant er hier op te wijzen, dat onze grote voorganger Gustav Landauer tot aan zijn dood zeer bevriend is geweest met Franz Oppenheimer. Landauer stond sceptischer tegenover „de waarde van de wetenschap” dan Oppenheimer en hij verwierp diens praktische voorstellen als „te utopisch”, maar in de grondbeginselen en in het streven naar vrijheid en gerechtigheid waren de beide vrienden het volkomen met elkaar eens.

Oppenheimer is geenzins als burgerlijk tegenstander van het socialisme, indertijd de leer van Marx gaan critiseren. Maar hij is integendeel als streng marxist begonnen, de leer van zijn meester uit te bouwen, overeenkomstig de resultaten van de cultuur-historie, de sociaal-psychologie en sociologie. En hij zag weldra meer en meer in, wat in de leer van Marx onvoldoende en onjuist is.

Bij deze kritische arbeid ontwikkelt hij zich steeds meer in radicale en libertaire richting. Hierdoor kwam hij theoretisch links van Marx te staan en noemde zichzelf „liberaal-socialist”. In een groot aantal belangrijke sociaal-economische boeken en brochures heeft Oppenheimer het privaat-grondeigendom bestreden, coöperatieve landbouw-kolonies (Siedlungs-Genossenschaften) verdedigd, de bevolkingstheorie van Malthus, de grondrentetheorie van Ricardo en de theorie van Marx gecritiseerd. De grootste wetenschappelijke betekenis van zijn arbeid voor het socialisme heeft ongetwijfeld zijn ongeëvenaarde strijd tegen het euvel van het privaat-grondeigendom. Want nog niemand vóór hem heeft met zoveel economische, politieke, cultuur-historische en sociaal-psychologische feiten en argumenten de ellende en slavernij geschilderd, die door de eeuwen heen door het

privaat-grondeigendom over de mensheid zijn gebracht.

Natuurlijk zijn voor ons, sociaal-anarchisten, al de werken van Oppenheimer interessant. Maar de grootste waarde voor ons, omdat dit het meest volledige en alzijdige beeld van zijn libertaire denken en streven geeft, is zijn laatste grote meesterwerk, waarin hij de algemene sociologie, de staatsleer, de economie en de geschiedenis der volkshuishouding vanuit het standpunt van het liberale socialisme behandelt, n.l. zijn „System der Soziologie”. En vooral de 2e Band van Oppenheimers „System” die over „Der Staat” handelt, is voor ons al bijzonder belangrijk, omdat er een uitmuntende geschiedenis van de staatsopvattingen en uitvoerige hoofdstukken over het federalisme van Proudhon, Bakoenin, Kropotkin e.a. in voorkomen. Bovendien geeft hij een brede cultuur-historische schildering van hetgeen de mensheid onder de heerschappij van de elkaar opvolgende vormen van de Staat economisch, politiek en geestelijk heeft moeten lijden. Hieruit blijkt duidelijk: hoezeer hij, evenals wij, de Staat als een uit lagere cultuur-perioden overgebleven en op uitbuiting, onderdrukking en geweld berustende politieke organisatie van de maatschappij verwerpt. En in het laatste hoofdstuk van „Der Staat” komt Oppenheimer dan ook tot de bekentenis: dat het werkelijke socialisme slechts berusten kan op de vrije, federatieve organisatie der volken en daarom onverniegbaar is met de Staat.

Bij de lezing van het hier door mij besproken levenswerk van onze vriend Rocker, is mij gebleken, dat er, ondanks het verschil in omvang der twee werken en van het onderscheid in de praktische politiek der beide denkers, vele overeenkomsten tussen het wetenschappelijk standpunt en de libertair-socialistische doelstelling van hen beiden bestaan. Zou dit inzicht niet het theoretische en praktische uitgangspunt kunnen zijn voor een hernieuwde poging, om de sociaal-anarchistische groepen, alle werkelijke syndicalisten, de libertaire vertegenwoordigers van coöperaties en associaties en verder alle andere libertairen, tot federatieve samenwerking te brengen met de „liberale socialisten” uit de school van Franz Oppenheimer? Want wij moeten niet vergeten, dat als wij bij de grote wereld-veranderingen die komende zijn, invloed willen uitoefenen in de richting van de vrijheid en het socialisme, alle werkelijk libertairen zich moeten gaan organiseren!! B. REYNDORP

⁴⁾ Rudolf Rocker: „Achter Prikkeldraad en Tralies”. Vertaald onder toezicht en verantwoordelijkheid van Henk Eikeboom en met een „Voorwoord” van B. Reyndorp, in 2 geb. Delen, Uitgave V.A.U., Amsterdam 1936.

⁵⁾ William Godwin: „Caleb Williams oder die Dinge wie sie sind”. Ins Deutsche übertragen von Rudolf Rocker. Asy-Verlag Berlin 1931.

⁶⁾ Politieke Gerechtigheid.

meester van de Landelijke Syndicalistische Federatie en Nederlandse Vereniging van Metaalbewerkers tot en met December 1939 nagezien en in orde bevonden te hebben. E. Koster, F. Quispel.

HENGELO

Tussen zeggen en doen is groot verschil. De samenwerkende bonden zijn er steeds op uit, zich op de borst te slaan en te zeggen, dat zij het meeste voor de arbeiders weten te bereiken, maar tijdens de actie voor duurtetoelagen en loonsverhoging is toch wel gebleken, dat dit niet allemaal waar is.

Op een vergadering van de christelijke bond, waar besproken zou worden welke eisen zouden moeten worden gesteld, verzochten ook de ongeschoolden hun loon te doen verhogen. Van de bestuurs-tafel werd echter tot niet geringe verbazing medegedeeld, dat voor deze groep van arbeiders niets meer gedaan kon worden. Naar de mening van het bestuur was er toch geen mogelijkheid om hun lonen te doen herzien en moest men er dus ook maar niet mee bij de directies komen.

Alle actie hiervoor werd eenvoudig van de hand gewezen! Enige leden hebben hieruit de naar onze mening enigst mogelijke consequentie getrokken en als lid bedankt. Volgens hun redenering hebben zij gelijk. Als de organisatie toch niets meer voor hen kan doen, heeft het geen zin meer nog langer lid te blijven. Maar door, zoals zij nu doen, ongeorganiseerd te blijven, bereiken deze kameraden ook niets. Naar onze mening spannen zij nu het paard achter de wagen en zouden zij, juist nu zij deze ervaring rijker zijn, de logisch volgende stap moeten doen en zich bij ons, syndicalisten, moeten aansluiten. Niet dat wij het dan wel voor hen zouden kunnen doen, maar omdat zij bij ons kunnen leren, hoe zij zelf voor hun belangen hebben te strijden en hoe zij, aldus doende, op de volkomen medewerking en steun van onze organisatie kunnen rekenen en dat op deze wijze nog wel eens blijken kan, dat de syndicalistische organisatie beter de belangen van haar leden verdedigt dan welke andere organisatie ook.

Filmavond. Onze filmavond is, wat het gebodene betreft, goed geslaagd. De opkomst was heel wat minder dan we hadden verwacht. Toch hopen we, dat er in onze afdeling eens ernstig naar gestreefd zal worden, onze jeugd te organiseren, zodat we het komend jaar ook deel kunnen nemen aan het Jeugdkamp. We zijn van oordeel, dat de mogelijkheid aanwezig is.

PLAATSELIJK NIEUWS

ALMELO

Onze ledenvergadering, Zondag j.l. gehouden, is goed geslaagd. Er waren meer leden aanwezig dan wij de laatste tijd gewoon waren. Eerst werd breedvoerig de organisatie van de Meidag besproken en het bestuur werden enkele opdrachten dienaangaande gegeven. Daarna werd een afgevaardigde aangewezen voor het aanstaande congres en de beschrijvingsbrief behandeld.

Cursusvergadering. Zondag 31 Maart houdt het SAS zijn laatste cursusvergadering van dit seizoen. Een der leden zal een gedeelte voorlezen uit het boek van Berkman: Het Sociaal-anarchisme, waarna hierover een bespreking zal volgen. Het SAS-bestuur doet een ernstig beroep op de leden, ook deze vergadering te bezoeken.

Ook nu nog anti-militarisme. De door de afdeling van de IAMV. georganiseerde cursusvergadering met G. Nabrink als inleider over dit onderwerp, is goed geslaagd. Ook vele van onze leden waren op deze vergadering aanwezig.

AMSTERDAM

Ontwikkelingswerk. Op Woensdagavond 27 Maart a.s. zal de heer K. Werner ook voor onze leden een ander vertellen over de levende have van het aquarium.

Toegang 10 cent voor werklozen, op vertoon van bondsboekje of kaartje arbeidsbeurs en 25 cent voor werkenden. Plaats van samenkomst: vóór het gebouw aquarium om kwart voor acht. De Secr.

Bijeenkomst Woensdag 1 Mei. De plaatselijke centrale van het NSV. belegt op Woensdag 1 Mei, des avonds 8 uur precies in de grote zaal van Handwerkers Vriendenkring een besloten bijeenkomst, die alleen toegankelijk is voor de leden van Amsterdam en omliggende plaatsen. Hoewel het karakter van deze avond geheel in overeenstemming is met de ernst der tijden, kunnen wij de leden toch reeds thans de verzekering geven, dat een bezoek aan deze vergadering hun in vele opzichten goed zal doen. Het woord van de kunstenaar zal u tot het hart spreken, het woord van de kameraad zal zich richten tot het verstand. En het besef, een avond bijeen te zijn met uw kameraden, allen leden van onze organisaties, moet u een sterke genoegdoening verschaffen en de geest en strijdwil verfrissen.

Muzikale en vocale strijdliederen zullen ten gehore worden gebracht, een danseres van naam zal u met haar kunst ontroeren, kam. Jan Post zal enige prozastukken voordragen, terwijl Albert de Jong een rede zal houden op de wijze als wij dat van hem gewend zijn.

Binnen enkele dagen zullen de introductiekaarten bij het bestuur van uw organisatie verkrijgbaar zijn. De kosten zijn belachelijk laag: 20 cent voor werkenden, 10 cent voor werklozen.

Huisgenoten van leden hebben eveneens het recht zich een toegangsbewijs aan te schaffen. Zij moeten echter in gezelschap van het lid de vergadering bezoeken.

Ieder neme zijn contributieboekje mee.

Het SAS-bestuur.

ANTWERPEN

De parlementaire politiek is leerzaam, omdat er uit blijkt dat de regering slechts instrument is van het kapitalisme. Een uit de vele voorbeelden: Donderdag 7 Maart 1940, namiddagzitting: de heer Grammens vraagt bij ordemotie een antwoord op zijn vraag over de behandeling der dienstweigerars.

De voorzitter: „Eerst moet de bevoegde minister geraadpleegd worden." Voor de zoveelste maal tracht men deze zaak in de doofpot te laten verstikken, zoals men de dienstweigerars in de gevangenis tracht te knakken. En daaraan helpen

ook de sociaal-democraten mede. Een amendement betreffende een speciale toelage voor riooleringswerken te Antwerpen wordt van de hand gewezen; voor de gezondheid van het volk is geen geld beschikbaar, maar wel wordt een speciale rijkstoelage goedgekeurd van 750.000 fr. voor de brusselse politie, terwijl ook de buitengewone crediten voor het leger worden aangenomen! En toch zullen diezelfde vertegenwoordigers bij de eerstvolgende verkiezingen weer aan het volk om stemmen verzoeken, en datzelfde volk zal zich andermaal door deze kapitalistische staatsvazallen laten beetnemen.

In de senaat ging het diezelfde dag over de pensioenen. Als voorbeeld over de onregelmatigheden in deze gaf minister Gutt het volgende: „Een op 20-jarige leeftijd in dienst getreden rijksveldwachter is na 20 jaar dienst gepensionneerd, zegge dus als hij 40 jaar oud is, en krijgt een rente van ongeveer 8.200 frank" (f 500.—). Nu hebben wij aandachtig het verslag gelezen, maar geen enkele volksvertegenwoordiger heeft in de senaat geprotesteerd over het geval dat een arbeider van 65 jaren, welke meer dan 50 jaren van zijn krachten schonk in dienst van bazen, met een pensioen van nog minder dan 200 fr. (f 12.50) per maand wordt afgescheept. Voor zulke „onregelmatigheden" hebben de heren senatoren schijnbaar minder belangstelling. Hun pensioen is immers verzekerd, en Jan Boezeroen kan op zijn oude dag stilletjes van honger verrekken. . . . zullen wij dan nooit v/ijzer worden?

De parlementair-economische politiek wordt ook gesteld in het teken van de nationale economie. Dat wil zeggen: de arbeiders moeten offeren op het altaar des vaderlands, opdat de rijke bezitters veel rente kunnen trekken om hun bevoorrechte leventje te behouden. Wij weten dat jaarlijks tientallen mijnarbeiders hun leven verliezen door ongevallen, waarvan vele hadden kunnen worden voorkomen indien de arbeidsinspectie beter toezag en optrad. Echter dat lusten de kapitalisten niet en... er bestaat dan een Nationale Gemengde Mijncommissie, waarin regerings- werkgevers- en werkmersafgevaardigden zitting hebben. Een arbeidersafgevaardigde verzoekt op 7 Maart 1940 in deze commissie om een loonsverhoging van 2½ pct., op grond van de stijging der levensmiddelenprijzen. De patroons wijzen het af op grond, dat ze niet zeker zijn dat ze de kolenprijzen in dezelfde mate zouden mogen verhogen, en . . . er werd geen beslissing genomen! Inmiddels blijven de arbeiders de dupe, omdat de kolenbaronnen bang zijn het volk — de verbruiker — niet te kunnen plukken! En toch zegde minister Spaak dat de arbeiders voor hun vaderland moeten werken. Is dat geen gezegende nationale economische politiek?

Ook een standpunt inzake vaderlandsliefde. Een dochter van generaal Mannerheim was in België op propagandareis voor hulp aan Finland. Zij is geboren in Rusland en verblijft sedert haar 6de jaar meestal in Frankrijk. Hier vertelde zij o.a.: „Mijn vader was in Rusland generaal onder de tsaar en stond voor Port-Arthur aan het hoofd van een ruitertij-regiment. Steeds bleef hij loyaal tegenover zijn vorst en het is slechts na de bolsjewistische revolutie, dat hij de leiding nam van de finse opstandelingen, die niet onder een sovjet-systeem wilden leven."

Goed begrepen is het dus zo: Als morgen de dag een andere politieke partij de regering veroverd, dan behoeft ik mijn vaderland niet meer te dienen? Dan mag ik met de wapenen in de hand dat land in stukken helpen trekken en zelfs oorlog voeren tegen mijn eerste vaderland, en . . . word nog als held verheerlijkt!

Door wijs regeringsbeleid komt welvaart in 't land! Tijdens de Kamerzitting van 13 Maart 1940 vroeg minister Balthazar: „Weet men, dat toen er honderdduizend werklozen in ons land waren, er juist een tekort was aan honderdduizend geschoolde arbeiders? Dit toont aan, dat indien het technisch onderwijs op voldoende hoog peil was en meer specialisten had kunnen vormen, er geen werklozen meer zouden zijn!" Wees gerust, brave vaderlanders van allerlei kerken en partijen, het onderwijs op de krijgsscholen heeft er niet onder geleden. Daarvoor was aandacht, daarvoor was geld. Het is daarom waard, te onthouden dat in de Kamerzitting van 7 Maart 1940 bij een aparte stemming de buitengewone crediten voor het leger, bij zitten en opstaan zijn aangenomen. Er waren géén stemmen tegen, alleen, de oppositie onthield zich! Als een van de heren of dames ons nog eens komt vertellen dat zij tegen het militarisme zijn, dan weten wij uit de practijk hun houding. Trouwens, het was Kamiel Huysmans persoonlijk, die er in de Kamerzitting van 5 Maart 1940 aan herinnerde, dat de algemene dienstplicht er in 1911 kwam, dank zij de steun der socialisten, en dat na de val van de duitse republiek de socialistische maatregelen hebben goedgekeurd om de belgische militaire weerbaarheid te verhogen.

Wij zijn weer gezegend met een nieuwe wet, ter bescherming van de grondwettelijke vrijheden en instellingen. De tekst dezer wet is kort, maar ze is zo, dat allen die in verbinding staan met het buitenland of geld of steun ontvangen, fijntjes de kast kunnen worden ingedraaid. Het ergste is wel, dat de militairen zich met het straffen gaan bemoeien. Met 136 voor, 24 tegen en 15 onthoudingen is deze domper der gewetensvrijheid aanvaard. Socialist en bolsjewiki hebben erg minderwaardige scheldpartijen tegen elkander gehouden, zelfs ging de socialist Hubin zover te spuwen naar de fascist Degrelle. Wij kunnen wel aannemen, dat de katholieke kerk niet verboden zal worden als zij haar opdrachten uit Rome ontvangt, en voor de brave socialist en hun holle Internationale dreigt ook geen gevaar. Maar wat wacht de anderen?

DEN HAAG

De inbeslagname van Rauschnigg's boek „Hitlers eigen woorden" is geschied op last van de regering. Werd de inhoud van het boek krenkend geacht voor het hoofd van een bevriende staat? De vertaler, dr. Menno ter Braak, en de uitgeefster hadden voor alle zekerheid een hoofdstuk en enkele fragmenten, betrekking hebbend op Hitlers persoonlijk leven, laten vervallen. Het heeft niet mogen baten!

Bij de uitgeefster, N.V. H. P. Leopolds uitgevers Maatschappij alhier is geen enkel exemplaar achterhaald kunnen worden, daar de oplage was uitverkocht. Wel werden verschillende boekhandelaars de dupe.

Het is met de vrijheid van schrijven en vertalen in Nederland reeds zover gevorderd, dat historische documenten over kopstukken, welke een rol in de wereld spelen, niet meer mogen verschijnen. En dan spreekt men nog over hooggeroemde vrijheid!

Organisatie van Vrouwen. Het blijkt meer en meer dat men in deze oorlogstijd de vrouwen wil mobiliseren. Er gaat geen dag voorbij, of de pers lanceert oproepen om toe te treden tot de verenigingen van vrouwelijke vrijwilligers. Oprichtingsvergaderingen vinden plaats, terwijl men steun zoekt bij de overheid. In Amsterdam b.v. werden vele vrouwelijke vrijwilligers ingeschakeld bij de gemeentendiensten.

Ook in de residentie is men druk bezig met de oprichting van vrouwenorganisaties. Dergelijke organisaties, geboren in oorlogsnood, hebben geen ander doel dan het militarisme en het voorbereidende oorlogswerk van de staat te steunen. Het kapitalisme wil de vrouw klaar maken en africhten voor oorlogsdiensten. Vandaar dat sociaal voelende vrouwen zich met deze militaire werkzaamheden niet kunnen verenigen!

Maar is het dan niet de plicht van de vrouwen, die tot de arbeidersklasse behoren, zich te organiseren en haar stem te verheffen tegen de vermilitarisering van de vrouw? De emancipatie van de vrouw is vrijmaking en geen militaire slavernij. Vrouwen, organiseert u! Niet voor, maar tegen het militarisme!

Corr.
Een éénjarig bestaan met vooruitzichten. Het is een goede gedachte geweest van het gemengd koor „Geluk door Vrijheid" om zijn éénjarig bestaan te vieren. Men wil na een jaar hard werken onder eminente leiding van kam. Jos van Leeuwen wel eens zien, of de zangvereniging levensvatbaar is en in hoeverre de zang populair is bij SAS-leden en geestverwanten. Hierin is het bestuur van de zangvereniging niet teleurgesteld geworden.

De herdenkingsavond op 16 Maart heeft bewezen, dat deze culturele organisatie van het SAS. „zich in een grote belangstelling mocht verheugen; een reden te meer voor „Geluk door Vrijheid" om op de ingeslagen weg voort te gaan en de propaganda van de zang voor het socialisme in sterke mate te bevorderen en bij de arbeiders ingang te doen vinden. Zangliehebbers wachten niet en geven zich op aan dit koor!

Het programma van genoemde avond was goed verzorgd. De waarnemende voorzitter, G. v. d. Wal, hield een korte inleiding over de vereniging en wees op de prettige geest en kameradschappelijke samenwerking. Voorts wijdde hij enkele woorden aan de zang zelf, ten aanzien van de invloed en de uitdrukking op de strijd van de arbeidersklasse en de revolutionaire kunst.

De première van de ingestudeerde zangnummers „Vrede" van Adama van Scheltema en „Lente" van W. van Lependaal, oogstten veel applaus, terwijl het toneelstuk „Onder één dak" door het toneelgezelschap „Vriendschap en Ontwikkeling", onder leiding van L. Schüller, zéér goed werd gespeeld.

Een geslaagde avond, welke beloften inhoudt voor de komende tijd. Corr.

ROTTERDAM

In de cursusvergadering van 13 Maart behandelde Alb. de Jong voor ons De Internationale Politieke Toestand. In een helder betoog schetste spreker de ontwikkeling van het internationaal gebeuren en hij wees er o.a. op, dat ook in de tijd van Napoleon reeds oorlog werd gevoerd door Rusland om Finland en hoe ook toen de onafhankelijkheid en verdeling van Polen, de Corridor en Danzig brandende onderwerpen vormden der internationale politiek. Toen streefde Napoleon naar de alleenheerschappij en stond Engeland tegenover Frankrijk. Om dezelfde reden staat het nu naast Frankrijk tegenover Hitler.

Spreker stelde helder in het licht, dat de socialistische partijen deze strijd om de heerschappij door het verraad aan het socialisme mogelijk hebben gemaakt, terwijl zij tevens de grootste verwarring onder de arbeiders hebben gesticht, die alle houvast hebben verloren. Wij moeten als socialisten steeds het socialistisch doel nastreven, want niet het socialisme heeft gefaald, maar het loslaten der socialistische beginselen voert de wereld naar de afgrond.

Naar aanleiding van een opmerking van een der aanwezigen, dat het noodzakelijk is dat de arbeiders zich in de bedrijven moeten verenigen op de grondslag van de strijd, maar dat nu van idealen toch geen sprake kan zijn, merkte De Jong op, dat het eerste wel juist is, maar dat het daarom noodzakelijk is om het geloof in ons ideaal te behouden om de geestkracht, nodig voor die strijd, niet te verliezen. Het was een leerzame avond. Corr.

VLAARDINGEN

Beschaving. Dat de ouders verplicht zijn hun kinderen een goede opvoeding te geven en voor goed onderwijs moeten zorgen, kan men slechts beweren, wanneer zij daartoe financieel ook in staat zijn. Ondergetekende heeft van zijn 12de tot zijn 58ste jaar in de fabriek gewerkt en er dus heel wat toe bijgedragen, dat zijn patroons hun kinderen een goede opvoeding en een goede opleiding hebben kunnen geven. Thans is hij een 8-tal jaren werkloos doordat de regeringen en geleerden geen kans zien, de werkloosheid op te heffen. Hij wordt nu van de „rijkssteun" naar „armenzorg" verwezen en zijn kinderen moeten een deel van hun inkomsten afstaan om zijn ondersteuning te helpen opbrengen. Iedere dag geeft de staat f 1.700.000— voor het militarisme uit, maar voor oude arbeiders, die hun leven lang productief zijn geweest, is geen geld. W. Angenent.

WIE KAN ONS HELPEN ?

aan het volgende boekwerkje? „Beginnen" van Gustav Landauer, uitgegeven door Von Buber. Tegen vergoeding. Albert de Jong, Azalealaan 14, Haarlem.

FIS. NEDERLAND

2-0-5-3-3-0

is het gironummer van L. van der Maas, Louise de Colignystraat 47^{II}, Amsterdam.

Verantwoording ontvangen gelden van 16 Februari tot en met 12 Maart 1940. Afd. NSV. 2 X f 25.—; Mej. Hamink, Almelo 69 bonnen f 3.—; afd. R'dam FIS. f 35.—; G. H. St. Anna Parochie f 2.—; Zang Veredelt Haarlem f 5.—; afd. Enschedé FIS. (per kwitantie) f 6.25; per. A. de V. A'dam f 11.—; uit België per G. P. A'dam f 9.49; T. v. M.—M. A'dam f 3.—; E. V. Nwe. Pekela f 10.—; W. v. M. te Hilversum f 2.50; B. J. M. te Amersfoort f 5.—; M. v. G. A'dam f 1.50; IAMV. afd. Wormerveer f 2.50; afd. Utrecht FIS. f 3.10; afd. A'dam (per kwitantie) f 10.17; afd. A'dam FIS. f 25.53; D. F. D. te A'dam f 1.—; afd. Rotterdam f 10.—. Totaal f 196.04.

Kameraden, geestverwanten, Een gemiddelde ontvangst van ongeveer f 50.— per week over de afgelopen 4 weken, een allernoodzakelijkste steunuitkering van ruim f 80.— per week, ziedaar de pijnlijke en min of meer beschaamde situatie van het FIS. ten aanzien van de op haar aangewezen buitenlandse kameraden. Kameraad, aan u de daad. Gerard Prins, Secr.

Controle. Bij deze verklaren ondergetekenden de boeken van de penningmeester van het FIS. gecontroleerd en in orde bevonden te hebben. De controle-commissie: M. Vleggaar, F. v. d. Kommer.

DIENSTWEIGERAARS

Te Veenhuizen Rijkswerkinrichting:

John Rooda, 12 mnd., jarig 27 Nov., ontslag 6-4-'40.
P. van Klaveren, 12 mnd., jarig 31 Oct., ontslag 28-8-'40.
Johannes Bakker, 18 mnd., jarig 9 Sept., ontslag 17-10-'40.
Gerrit van Dijk, 18 mnd., jarig 19 Sept., ontslag 13-11-'40.
Klaas Vermanen, 18 mnd., jarig 24 Mei, ontslag 13-11-'40.
K. Rooduin, 18 mnd., jarig 2 Mei, ontslag 28-2-'41.
M. van Hensbergen, 18 mnd., jarig 26 April, ontslag 22-3-'41.
H. Verkerk, 18 mnd., jarig 10 Sept., ontslag 6-4-'41.
J. Veninga, 18 mnd., jarig 27 December, ontslag 14-4-'41.
D. J. de Smit, 18 mnd., jarig 24 Juli, ontslag 1-5-'41.
G. de Voer, 18 mnd., jarig 28 Juni, ontslag 19-8-'41.
Cornelis Dekker, 30 mnd., jarig 12 Maart, ontslag 8-10-'41.
Rolf Nijder, 30 mnd., jarig 12 Nov., ontslag 14-10-'41.
Pieter de Vries, 30 mnd., jarig 7 Oct., ontslag 15-10-'41.
Teunis Sibbe, 30 mnd., jarig 28 Febr., ontslag 18-10-'41.
Anne de Vos, 30 mnd., jarig 16 Dec., ontslag 21-10-'41.
Jan Meulenkamp, 30 mnd., jarig 8 April, ontslag 22-10-'41.
Jurjen Zuidema, 30 mnd., jarig 1 April, ontslag 23-10-'41.
G. Verhey, 30 mnd., jarig 28 Mei, ontslag 1-3-'42.
Klaas Drent Azn., 30 mnd., jarig 21 Oct., ontslag 22-4-'42.
Klaas Drent Hzn., 30 mnd., jarig 18 April, ontslag 22-4-'42.
R. Kamp, 30 mnd.
J. van Maanen, 18 mnd., jarig 28 Nov.

Voorts zitten gevangen:

Gurbe van der Woude uit Borenbergum: 12e Depot, 4e Comp. Veldpost B.
A. Stammes uit Winkel: H. v. B., Den Haag.
G. Foreman uit Bilthoven: 3e-16e Depot-Bataljon, Alkmaar
D. van der Ley uit Valthermond: 4e Comp., 1e Depot-Bataljon, Veldpost B, Bergen (N.H.)
J. Moes uit Amsterdam: Provoosthuis, Willemsoord, Den Helder.

Wegens verspreiding van anti-militaristische lectuur zitten gevangen: W. P. de Vries, N. Schaft en mw. C. Burgerjón, allen H. v. B. te Den Haag.

Het adres voor de dienstweigerars te Veenhuizen is: Rijkswerkinrichting, Afd. Dienstweigerars, Veenhuizen 1. De naam 66k boven in de brief plaatsen.

Ouders en vrienden worden verzocht alle berichten omtrent adressen van dienstweigerars enz. onmiddellijk op te geven aan: A. Dienaar, Ruysdaelstraat 17, IJmuiden Oost.

Toont uw medeleven met de dienstweigerars door hen veel te schrijven. Met ongeduld wordt door hen naar post uitgezien.

Synd. Inkoop Coöperatie De Broederband

Kantoor: Plantage Middenlaan 38
Amsterdam-C Telefoon 50524

In verband met een vermoedelijke verhuizing uit het tegenvoordige pand, heeft ons bestuur besloten, de aanwezige voorraad manufacturen tegen inkoopsprijs te verkopen.

Er is nog een partij lakens è à 150 cm. en 180 cm. breed. Verder nog een aantal camisols en directoors van prima kwaliteit. Geel katoen, extra zwaar, 157 cm. breed. uitstekend geschikt voor tenten.

Bovendien is het ons gelukt nog enige

WOLLEN DEKENS

te kopen. Afmeting 180 X 220, mooie des-sins. Prijs f 8.50. Maak van deze gelegenheid gebruik en bezoek ons verkoopplokaal, hetwelk is geopend 's Zaterdagmiddags van 2 tot 5 uur. Het bestuur.

23, 30, 6 + 13

Eind Maart verschijnt:

GUSTAV LANDAUER:

Oproep tot Socialisme

Ned. vertaling M. Mok, met een voorwoord van Henr. Roland Holst en uitvoerige levensbeschrijving door B. Reyndorp.

Landauers „Oproep tot Socialisme" is naar mijn mening het belangrijkste van zijn agitatorische geschriften. Geen ander is in zo hoge mate gelijktijdig kritisch en opbouwend en geen ander is met zulk een vaart, met zoveel élan geschreven, overbuisend van een zo grote en diepe bewogenheid. Henr. Roland Holst.

Ruim 200 pag., keurig verzorgd en gebonden voor V.A.U.-abonnees f 1.44. Bestellingen bij: Penningm.: Orteliuskade 10^{III}, Amsterdam West. Postgiro 330248.

GEMAKKELIJKE BETALING BIJ ABONNEMENT 23, 30, 6, 13, 20 + R.